

היסוד

ובו ל"ח סעיפים

בפרק זה יבואר בס"ד שהיסוד של 'הכל' הוא קדושת הברית

עיקר ביאת האדם לעולם:

- א. אף על פי שהאדם עובר משך ימי חייו, נסיונות הרבה, בכל מיני עניינים. אף על פי כן – צריכים לידע שעיקר הנסיון של כל אדם בזה העולם הוא בתאווה זאת. אשרי הזוכה לנצח המלחמה!^א
- ב. וביתר בהירות: כל ביאת האדם לעולם הזה, הוא רק בשביל לנסות אותו אם יעמוד בנסיון של התאווה הזאת, ואם אכן יעמוד בנסיון, יזכה למה שיזכה.^ב
- ג. ועיקר מלאכתו ואומנותו של האדם בזה העולם, הוא לעמוד בנסיון של התאווה הזאת, שישמור מחשבתו שלא תצא מגבול הקדושה אפילו כחוט השערה.^ג

מקורות והערות

^א קיצור ליקוטי מוהר"ן, ב.

^ב ליקוטי תפילות ח"ב, מד: רק בשביל זה בא האדם לעולם הזה, כדי שיתנסה בנסיון זה, ועל ידי זה יזכה למה שיזכה אם יעמוד בנסיון ובצירוף הזה.

זוה לשונו ג"כ בליקוטי הלכות, (קידושיין, ג): וזה עיקר הנסיון והצירוף של כל אדם – שבא לעולם הזה להתנסות אם יזכה לעמוד בנסיון זה לשבר תאווה זאת! שעל ידי זה יזכה לרב-טוב הצפון, וידע ויכיר את כבוד גדלו ואלקותו ורוממותו ית', ויתגלה לו סתרי תורה גנזיא דמלכא וכו' וכו'.

ד. ואף על פי, שבכל התאוות והעבירות, צריך האדם להתיירא מהשם יתברך ולברוח מן העבירה. אף על פי כן, בתאוה זו, "שם עיקר המשפט שצריך האדם להתיירא מאד ממשפטו ודינו יתברך, ולשפוט את עצמו בעצמו, ולברוח מן העבירה, כמו שאמרו חז"ל: הוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה, ושכר עבירה כנגד הפסדה".¹

ה. ועיקר המלחמה שיש בין הנפש והגוף, הוא בתאוה זו!².

ו. "וצריך כל אחד לרחם על עצמו לשבר תאוה זו בתכלית, כי בשביל זה בא לעולם, ואז יזכה למה שיזכה אשרי לו!".

מקורות והערות

¹ ליקוטי הלכות, תפילין ו, לג: וזה בחינת מה שכתוב ביוסף הצדיק כשבא לידי נסיון "ויבוא הביתה לעשות מלאכתו", כי עיקר המלאכה והאומנות של האדם בזה העולם הוא לעמוד בנסיון, והעיקר בתאוה הזאת. והעיקר, על ידי שמירת המחשבה כחוט השערה בכל פעם כנ"ל.

² ליקוטי הלכות, הרשאה ד, כ: ועיקר הנסיון והמשקל הוא בתאוות ניאוף, שהוא רע הכולל, ושם עיקר המשפט שצריך האדם להתיירא מאד ממשפטו ודינו יתברך, ולשפוט את עצמו בעצמו, ולברוח מן העבירה, כמו שאמרו, הוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה ושכר עברה כנגד הפסדה.

³ ליקוטי הלכות, שחיטה ד, טו: כי בלעם ועמלק, הם הם עיקר זוהמת הנחש, שהוא תאוות הגוף והחומר, תאוות היצר הרע, שעיקר התגברותם הוא בתאוות ניאוף, כמו שכתוב בזוהר הקדוש ומובא בספרי רבנו ז"ל 'עיקרא דיצרא בישא לגלאה עריין, והיא עיקרא דמסאבותא'. ועיקר המלחמה שבין הנפש והגוף הוא בתאוה זאת!

כי הברית קודש הוא צינור שדרך שם יוצאין כל הנפשות, כי עיקר ההולדה על ידו. ומי שזוכה להתקדש בזיווגו כראוי, אזי מוליד הולדה קדושה, באופן שתתגבר הנפש על הגוף, וכן להיפך חס ושלום, ועל כן שם עיקר המלחמה, כידוע.

¹ לשון מוהרנ"ת בליקוטי הלכות, קידושין ג.

לפני הכל:

ז. הבעל דבר מוכן לוותר לאדם, ולהניח לו לשבור כל התאוות, ובלבד שלא ישבור את התאוה הזאת. אבל האדם צריך לדעת להיפך, שכדאי לוותר על שבירת כל התאוות, ובלבד שיזכה לשבור תאוה זו.¹

ח. וכל מגמתו ויגיעתו של האדם צריך להיות לשבר בראשונה את התאוה הזאת, לפני כל התאוות רעות.²

ט. ורבינו הקדוש אף לא השגיח כלל בתחילה לשבר תאוות אכילה, רק אדרבא בתחילה היה אוכל הרבה מאד, הרבה יותר משאר בני אדם. ואמר, שאז היה ממשיך כל התאוות לתוך תאוות אכילה³, ורק אח"כ שיבר גם תאוות אכילה.⁴

מקורות והערות

¹ שבחי הר"ן, טז: והיה קדוש גדול מאד מאד בפרישות תאוה זו, בפרישות גדול ובקדושה גדולה ונוראה מאד. ואמר: שהבעל דבר רצה להניח לו הכל, רק שהוא יוותר לו דבר אחד, והוא אמר להיפוך, שהוא יניח הכל, רק אותו הדבר אינו רוצה להניח מלשברו.

דהיינו שהבעל דבר היה מרוצה להניח לו שישבר כל התאוות, רק שהוא יוותר לו דבר אחד, מן הסתם היינו התאוה הכללית הנ"ל, שעיקר היצר הרע הוא בתאוה זו. אבל הוא, זכרונו לברכה, אמר להיפך, שהוא יניח לו הכל לבלי לשברו, רק זאת התאוה רוצה לשברה לגמרי.

² שבחי הר"ן, טז: וכן היה נוהג מתחילה, שכל מגמתו וכל יגיעתו היו רק לשבר בראשונה התאוה הכללית הזאת.

³ צ"ב מהו מושג זה 'להכניס כל התאוות בתאוות אכילה'. כי זה לכאורה פשוט, שאם האדם אוכל הרבה, וממלא כל תאוות לבו באכילתו – לא די שאין הדבר עוזר

י. וגם תאוות ממון; אף על פי שתאוות ממון היא תאוה גרועה מאד, והיא עבודה זרה ממש, אף על פי כן עיקר הנסיון של האדם הוא בתאוה הזאת".

ואדרבא; מה שהאדם נופל לתאוות ממון, הוא מחמת שאינו עומד בנסיון תאוות ניאוף².

כלליות התאוות:

מקורות והערות

לו לבטל תאוות משגל, אלא אדרבא, תאוות האכילה מגרה בו תאוה זו רח"ל, בבחי' וישמן ישורון ויבעט.

וכמבואר להדיא בליקוטי מוהר"ן תורה סב, שתאוות אכילה ושתיה הם ראשי התאוות, שעל ידם נמשך האדם לשאר התאוות. ובספר המידות (ניאוף נא) כתב בפירוש "על ידי אכילה גסה בא לניאוף", הרי שריבוי האכילה גורם לפגם הברית, וא"כ מהו ענין זה 'להכניס כל התאוות בתאוות אכילה'?

ואולי י"ל, שבעת שמתגבר הנסיון, והיצה"ר בוער באדם להכשילו בתאוה הידועה, ואינו יכול להשקיט תאוותו, אז יכלה את זעם יצרו וישקיט אש תאוותו, ע"י שיאכל הרבה, ויכניס כל כח התאוה שבו לתוך האכילה, והבן.

¹ שבחי הר"ן, טז: ולא היה משגיח כלל בתחילה לשבר תאוות אכילה, רק אדרבא, בתחילה היה אוכל הרבה מאד מאד, הרבה יותר משאר בני-אדם. ואמר, שאז היה ממשיך כל התאוות לתוך תאוות אכילה, ואחר-כך שיבר גם זאת התאוה של אכילה.

² שיחות הר"ן, קטו: ואפילו תאוות ממון, אע"פ שהיא תאוה גרועה מאד וכו' וכו', והיא עבודה זרה ממש, אף על פי כן עיקר הנסיון הוא בתאוה הזאת.

³ כמבואר באריכות בליקוטי הלכות, פריה ורביה.

יא. תאוה זו, אינה תאוה נוספת ככל התאוות. אלא היא הכלליות של כל התאוות הרעות!

והסבר לכך, הוא:

כל אומה מאומות הגויים, יש לה את התאוה המיוחדת לה. וכשהאדם מרגיש חמימות ורצון לאיזה תאוה, הוא מחמת שמתגבר עליו הרע של אומה מסוימת.

אבל התאוה הזאת, תאוה כוללת. כי באותה התאוה נתקבץ ונתאסף כל רע ורע של כל אומה ואומה, שהם הרע של כל התאוות, וכל אלו הרעות נבערים יחד, ונעשה מהם מדורה.

וכשהאדם בוער בו רצון לתאוה זו, בוערת בו מדורה שכלולה מכל הטומאות שיש לכל אומות העולם²¹.

יב. וכמו כן חמימות התאוה, שמרגישים בעת הזיווג, הוא מחמת [שאז גורמים יחודים גבוהים מאד, כדי להמשיך נשמה ממקום גבוה מאד מאד,

מקורות והערות

²¹ קיצור ליקוטי מוהר"ן יט, א: תאוות ניאוף היא רע הכולל, שכל הרעות של כל השבעים אומות כלולין בו. כי כל אומה ולשון יש לה אחיזה ברע מיוחד, דהיינו איזה מידה רעה או תאוה רעה, שהיא מיוחדת לאותה האומה, והן משוקעים באותה התאוה, ושם אחיזתם. אבל תאוות ניאוף היא רע הכולל, שבאותה התאוה נתקבץ ונתאסף כל רע ורע של כל אומה ואומה, שהם הרע של כל התאוות, וכל אלו הרעות נבערים יחד, ונעשה מהם מדורה, וזהו תבערת המדורה שבוער באדם לתאוות ניאוף.

ולכן זה לעומת זה] מתעוררים אז 'כל' הקליפות 'שבכל' המדרגות,
וכולם יחד מבעירים באדם אש התאוה הרעה רח"ל^י.

יג. ואכן, עיקר התגברות האש הרעה של הסטרא אחרא, הוא בתאוה
זו. שרוצים להבעיר ולחמם את לבו של האדם, לתאוה זו^ט.

אבי אבות הטומאה:

יד. כשם שבדיני טומאה וטהרה, אנו מוצאים דרגות רבות של טומאה:
אבי הטומאה, ראשון לטומאה, שני לטומאה. והטומאה החמורה
ביותר, היא: "טומאת מת", שהיא "אבי אבות הטומאה".
כן, בטומאת הנפש, ישנם דרגות רבות של טומאה. והטומאה
החמורה ביותר, היא תאוות ניאוף, שהיא אבי אבות הטומאה^{טז}.

מקורות והערות

^י ליקוטי הלכות, הכשר כלים ד, טז: כי נשמת הוולד נמשך על ידי התעוררות זיווג
ויחוד עליון, שנתעורר על ידי זיווג תחתון, שעל ידי זה מקבל כל בחינה מבחינה
הגבוה ממנה, והגבוה מהגבוה עוד וכו', עד שממשיכין החיות והנשמה הנמשך על
הטיפה שממנו ההולדה, כמובן בכתבים ... ואת זה לעומת זה עשה האלקים, ועל כן
מתעוררין כנגד זה כל הסטריין אחרנין, שכנגד כל המדרגות דקדושה, ומזה בא
התגברות תאוה זאת.

^ט אוצר היראה ברית ג, ע"פ ליקוטי הלכות, שבת ז: ועיקר התגברות האש הוא גם
כן בתאוה זאת, כי יניקתם מבחינת אשה וכו' כידוע, ועל כן שם עיקר המלחמה של
האדם, ועל ידי זה נתעלם ביותר שם ה', ואז רוצה הסטרא אחרא בחינת קליפת המן
עמלק לכלות לגמרי ח"ו, להשמיד ולהרוג וכו', בחינת "ולא יזכר שם ישראל עוד".

^{טז} ליקוטי תפילות ח"ב, לז: ריבונו של עולם, מחיה מתים, "אלקים חיים ומלך עולם".
רחם עלינו והחיינו וקיימנו, וקדשנו וטהרנו מטומאת מת שהיא אבי אבות הטומאה,

טו. כי אכן, תאווה זו "טומאת מת" היא ~ כי היא גורמת מוות רוחני. וממיתה את הלב והרגש היהודי, ומאבדת את כל הרצונות הטובים".

טז. וכשהאדם אינו מקדש עצמו בשעת זיווג, הרי הוא פוגם ב"כל" חיותו דקדושה שבכל האיברים. כי בפעולה זו, הרי מכניס כל כוחו שבכל אבריו, ולכן כל החיות שיש בכל האיברים, נפגם".

מקורות והערות

שהם הרהורי ניאוף שהתגברו והתפשטו בעולם מאד, עד אשר "טבענו ביון מצולה ואין מעמד" באנו במעמקי מים ושבולת שטפתנו.

וכן כתב בליקוטי תפילות, תפילה עח: "אנא השם, מלא רחמים ורב חסד ואמת, חמול עלינו והצילנו מסטרא דמותא, מהרהורי ניאוף, שהם נקראים סטרא דמותא והם מרים ממות, והם נקראים אבי אבות הטומאה".

וכן איתא בליקוטי הלכות כמה פעמים, וז"ל באחד המקומות: "... הפרה שהיא מטהרת מטומאת מת, שהוא אבי אבות הטומאה, בחינת פגם הברית" (ליקוטי הלכות, ארבע פרשיות).

^י ליקוטי הלכות, ערב ג, לד: ועל כן "נואף אשה חסר לב", כי נחסר ונפגם אצלו הלב שהוא רצון דקדושה שבכל כל אחד מישראל שהוא נחסר ונפגם על ידי תאות ניאוף. ועל כן כפירות וניאוף תלויים זה בזה כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר, כי הא בהא תליא כפי מה שגודר עצמו מתאות ניאוף, כמו כן זוכה לרצון דקדושה שהוא בחינת אמונה כנ"ל, וכן להיפך.

^י ליקוטי הלכות, הכשר כלים ד, טז: וכשאינו מתגבר כראוי עד שבא ח"ו לידי טומאת קרי, אזי זאת הטומאה גדולה ביותר, מחמת שעל ידי זה נפגם ביותר חיותו בכל המדריגות, מחמת שבתאוה זאת נמשך ביותר עצם החיות שבכל האיברים עם כל הכוחות שבנפשו. ועל כן אפילו כשהוא בהיתר, ואפילו אם הוא קדוש וטהור, גם כן הוא צריך טבילה, אפילו כשמקיים המצוה בקדשה ובטהרה, כי בהכרח שיימשך עליו איזה אחיזת הטומאה מחטא אדם הראשון שנאחז ביותר בענין זה.

יז. ולכך כותב רבי נתן: "כי עיקר הפגם הגדול מכל הפגמים הוא פגם הברית". וזאת מהסיבה שהזכרנו:

כי כל עבירה, כפי שמכניס בה חיות, כך הוא פוגם ברוח החיים דקדושה. ובעבירה זו, מתעוררים כל חיותו וכוחו שבכל האיברים, ולכן הרי הוא פוגם לגמרי בכל חיותו כנ"ל.^ט

שורש הקלקולים:

יה. זה הכלל: עיקר היצר הרע, הטומאה, השקר – הוא תאוה זו.^י

מקורות והערות

^ט ליקוטי הלכות, הכשר כלים ד, טז: כי עיקר הפגם הגדול מכל הפגמים - הוא פגם הברית! כי על ידי זה הוא פוגם ביותר בבחינת פי שנים הנ"ל, שהוא בחינת מוציא מכוח אל הפועל.

כי כל מעשה האדם לטוב או להיפך ח"ו, הוא על ידי המשכת החיים, שממשיך בכל פעם. וכשהוא עושה איזה מצוה עם חיותו, אזי הוא ממשיך על עצמו איזה תוספות רוח חיים מלעילא בבחינת פי שנים כנ"ל, בבחינת יראת ה' תוסיף ימים וכו' וכנ"ל. ולהיפך, חס ושלום, כשעושה איזה עבירה, אזי מסלק חיותו ונמשך עליו חיות דסטרא אחרא וכנ"ל.

והכל כפי המצוה והעבירה, וכפי מה שעושה אותה. כי כשעושה מצוה גדולה, ועושה אותה בכח גדול ובמסירות נפש, נמשך עליו גם הרוח חיים דלעילא בתוספות מרובה יותר. ואם עושה אותה בקטנות, נמשך עליו גם הרוח חיים כפי עשייתו, כי הכל לפי החשבון. וכן להיפך בענין עשיית העבירה ח"ו, וכל העבירות הם על ידי התגברות התאוה, ועיקר התגברות התאוה היא בתאוה זאת של משגל, ששם נתעוררין כל החיות והכוחות של כל האיברים.

^כ ליקוטי מוהר"ן, ב: 'ולנפש לא יטמא בעמיו' היינו על ידי שמירת הברית כנ"ל, כמובא בזוהר 'עיקרא דיצרא בישא על עריין והיא עיקרא דמסאבותא'.

• ונתחיל לראות עד כמה, ההתרשלות משבירת תאווה זו, היא שורש כל הקלקולים, בכל התחומים^{כא}:

ראשית כל, בעבודתו הפרטית של כל אחד:

יט. מוהרנ"ת כותב: "עיקר הנפילה של כל אחד, הוא על ידי פגם הברית, שבא מאהבות הנפולין, שבאים על ידי בחינת פגם המשפט, ויש שנפילתם עמוקה מאד מאד רחמנא ליצלן"^{כב}.

כ. שים לב: כל הנפילות שהאדם נופל מעבודת ה', הוא רק מחמת שמתרשל מלשבר תאווה זו!

כא. ולא רק הנפילות, אלא: "כל העבירות והתאוות", באים על ידי שאין האדם שומר את עיניו, ועיני שכלו^{כג}.

מקורות והערות

וגם הוא עיקר השקר, כמבואר בליקוטי הלכות (קידושין א) שעל זה נאמר "ילדי שקר זרע מנאף".

ובליקוטי מוהר"ן תורה קל, מבאר רבינו שה"יצר הרע" הכוונה לתאווה זו. וז"ל: וזה שכתוב: כל הגדול מחבירו, שיש לו גדלות. יצרו גדול ממנו, שמתגבר עליו היצר הרע בתאוות ניאוף, כי זה עיקר היצר הרע, כמובא בזוהר (ויקרא דף טו:): 'עיקרא דיצרא בישא לגלאה עריין'.

^{כא} ולא ניכנס לבאר כאן את כל החורבנות שתאווה זו גורמת, כי הרי לזה כבר הקדשנו פרק מיוחד ושמו "שערי גיהנם", עיין שם. אך כאן נלקט כמה גרגירים, להודיע ולהיוודע שתאווה זו היא שורש הטומאה והרע.

^{כב} ליקוטי הלכות, ראש חודש ו, כ.

^{כג} ליקוטי הלכות, שותפים בקרקע ד, ד: כי כל העבירות והתאוות, באים על ידי פגם העינים על שהלך אחר עיניו, כמו שכתוב "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם וכו'". ועיקר הוא תאוות ניאוף, שהוא עיקרא דיצרא בישא, שעיקרה על ידי ראיית

כב. * ואפילו מכשול חטא שבא לאדם בשוגג, הוא גם כן מחמת פגם הברית!^{כז}.

ועתה בכלליות העולם:

כג. כל דעות האפיקורסים והכופרים והתועים, הכל נמשך על ידי תאוה זו. ולולי זאת התאוה לא היו כופרים בעולם!^{כח}.

כד. כל המחלוקת והשנאה והקנאה והקטגוריא שיש בעולם הכל נמשך ונתגלגל על ידי תאוה זאת, שמשם נמשכים כל המדות רעות!^{כט}.

כה. ואפילו המחלוקת שבין הצדיקים והחסידויות למיניהם, נמשך רק מתאוה זו!^ל.

מקורות והערות

העיניים בגשמיות, והעיקר על ידי ראיית עיני המחשבה על ידי שמניח מחשבתו לצאת להרהר ולהסתכל במחשבתו במה שמהרהר, חס ושלום.

^{כז} 'תשואות חן' להרה"ק רבי גדליה מליניץ זיע"א, פרשת יתרו: בחי' היסוד הוא כלל כל הגוף, ולזה נקרא חותם, כי מה שאירע לאדם ח"ו איזה חטא, אפילו שוגג, הוא ע"י שפגם בברית קודש. וכאשר שמעתי מהרב המוכיח ז"ל על פסוק כי אחרי שובי ניחמתי וכו' עיי"ש. (לשון חסידים, ברית י).

^{כח} ליקוטי הלכות, שלוחין ג, כח: וכל דיעות האפיקורסים והכופרים והתועים שנעקרו מה' יתברך לגמרי, הכל נמשך על ידי זאת התאוה.

^{כט} ליקוטי הלכות, שלוחין ג, כח: כי זה ידוע בספרים, ובפרט בספרי רבנו זכרוננו לברכה, שעיקר הנסיון והמשקל של האדם בעולם הזה הוא תאוות ניאוף, שהאדם נשלח בעולם הזה בשביל נסיון ובחירה, ועיקר הנסיון אם יוכל לעמוד בנסיון בתאוה זאת. וכל הערבובים והבלבולים והמחלוקת והשנאה והקנאה והקטגוריא שיש בעולם, הכל נמשך ונתגלגל על ידי תאוה זאת, שמשם נמשכין כל המידות רעות.

^ל ליקוטי הלכות, שלוחין ג, כח: ואפילו הקטגוריא שבין התלמידי חכמים ובין הצדיקים השלמים, ובפרט עכשיו בדורות הללו שהס"מ ערבב את העולם מאד מאד

- ללמדנו, שתאוה זו היא שורש הרע והטומאה, בכל התחומים. אשרי המשבר אותה!

עד עתה דיברנו מהצד השלילי, עתה נדבר מהצד החיובי:

עיקר היהדות:

☞ מקורות והערות ☞

בלי שיעור וערך, והכניס אפיקורסית גדול בעולם מה שלא היה כזאת מימות עולם. ואפילו בין בני ישראל הפשוטים הכשרים קצת ורוצים לילך בדרכי החסידים, הכניס ערבוביא ובלבול גדול ומחלוקת עצום, עד שאין אחד יודע היכן האמת, כמפורסם כל זה. וכל אלו הצרות והמחלוקת ובלבול הדעת שאין יודעין היכן האמת, הם הם חבלו של משיח, אשר כל קדמוננו רבותינו זכרונם לברכה היו מתייראים ומתפחדים מאד מזה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, ייתי ולא אחמיניה וכו'. כי אין צרה גדולה מהצרות שיש עתה בדורותינו בעוונותינו הרבים שהאמת נעלם ונסתר מאד בעוונותינו הרבים.

וכל זה נמשך רק מפגם תאות ניאוף, שנתפשט עכשיו בעולם ביותר. ואפילו הרוצים להתנהג בדרך החסידים אינם נקיים מתאוה זאת, וקצתם הם בעלי עבירות ממש, רחמנא ליצלן, ואינם מסתכלים על עצמם ליפול על פניהם ארצה ולהשתטח לפניו יתברך ולבקש מלפניו יתברך בכל יום ויום להינצל ממה שצריכין להינצל, כפי מה שיודע כל אחד ואחד את נגעי לבבו ומכאוביו. ועושים מעשי זמרי ומבקשים שכר כפינחס, שרוצים להיות חסידים ולחקור חקירות בעבודת ה' יתברך, ולהרהר ולדבר על צדיקים וכשרים אמיתיים לומר זה נאה וזה אינו נאה.

וכל זה נמשך מחמת ריחוקם מאמת, והכל על ידי פגם הברית, שהוא פגם הדעת פגם האמת. כי שמירת הברית נקרא 'כולו זרע אמת', ופגם הברית נאמר עליו, "ואתם ילדי פשע זרע שקר וכו'".

כו. מאחר, שכלליות הרע של כל האומות, היא תאוה זו. לכן, כשהשם יתברך בחר בנו מכל העמים, ורוממנו מכל הלשונות – העיקר מה שהבדילנו מהאומות, הוא בזה שהרחיק אותנו מתאוותיהם, ובפרט מהתאוה שכוללת את כולם, שהיא תאוה זו.

ולכן, עיקר ההפרש וההבדל שיש בין יהודי לגוי, הוא מה שהוא פורש את עצמו מתאוה זו, כי זה עיקר קדושת ישראל.

וכשהיהודי מסיח דעתו מתאוה זו ומשברה, זה עיקר קדושתו, קדושת ישראל!^{כז}.

ולא רק היהדות בכלליות, אלא גם עצם ההתקרבות לה:

כז. עיקר התקרבות עם-ישראל לאביהם שבשמים, והתקרבותו הפרטית של כל אחד ואחד לאביו שבשמים, הוא על ידי תיקון הברית^{כט}.

מקורות והערות

^{כח} תאוות ניאוף היא רע הכולל, שכל הרעות של כל השבעים אומות כלולין בו ... אבל השם יתברך הבדילנו מן האומות ורוממנו מכל הלשונות, וצריכים אנחנו להיות פרושים מכל רעותיהם, דהיינו מכל התאוות שהם מיוחדים להם כנ"ל, ואינם שייכים לנו כלל. ובפרט מתאוות ניאוף, שהיא הרע הכולל של כל האומות כנ"ל. כי זה עיקר ההבדל וההפרש שיש בינינו לבין האומות, מה שאנו פורשים עצמנו מניאוף, כי זה עיקר קדושת ישראל. כי יש כח באדם להסיח דעתו מתאוה זאת, ולשברה, וזה עיקר קדושתנו כנ"ל (קיצור ליקוטי מוהר"ן יט, א)

^{כט} וזה עיקר התקרבות ישראל לאביהם שבשמים, היינו על ידי תיקון הברית, על ידי זה עיקר ההתקרבות של ישראל לאביהם שבשמים. בבחינת "ואשא אתכם על כנפי נשרים ואביא אתכם אלי", 'נשרא' זה תיקון הכללי, שהוא בחינת: "ויגד לכם את בריתו" כנ"ל, היינו תיקון הברית. על ידי זה דייקא "ואביא אתכם אלי" שנתקרבו אליו יתברך. כי עיקר ההתקרבות להשם יתברך, הוא על ידי תיקון הברית כנ"ל. (ליקוטי מוהר"ן, כט סעיף ד)

כה. ועיקר הידיעה מה', לדעת את ה', אשר לכך נוצרנו, הוא על ידי שמירת הברית. "כי אי אפשר לידע מהשם יתברך בידיעה שלימה כראוי באמת כי אם על ידי קדושת הברית", ו"אי אפשר לחזות בנועם ה' כי אם על ידי שמירת הברית"^ל.

ולא רק ההתקרבות לה' והידיעה ממנו, אלא גם קיום המצוות תלוי רק בזה:

כט. * האדם שמקבל על עצמו שמירת הברית, הרי קיבל על עצמו את כל התורה כולה. כי בשמירת הברית כלול כל המצוות, ולכן "ברית" בגימטריא תרי"ג עם הכולל!^ל.

ל. * וכשהאדם יש לו שמירת הברית, יש לו כח לקיים את כל התרי"ג מצוות^{לב}.

מקורות והערות

^ל ליקוטי הלכות, קידושין ג.

^{לא} דגל מחנה אפרים, פרשת וארא: אמרו רבותינו ז"ל קיים אברהם אבינו ע"ה כל התורה כולה עד שלא ניתנה, ושמעתי בשם האשל הגדול כי אברהם אבינו ע"ה קיבל על עצמו את ברית, ובמצוה זאת כלול כל התרי"ג מצוות, גם שמעתי כי ברית מספר תרי"ג עם הכולל, וי"ל שזהו כוונתו שבו כלול כל התרי"ג מצוות (לשון חסידים, ברית ז).

ועיין בעמק המלך (מגורי האריז"ל) שכתב גם כן "ולהיות שסוד הברית היא שקולה כנגד כל התרי"ג מצוות, לכן בודקים אותו אם קיים ושמר בריתו, בקדושה ובטהרה" (עמק המלך, שער טז פרק מא).

^{לב} תשואות חן להרה"ק רבי גדליה מליניץ זיע"א, פרשת יתרו: וזה בחי' שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב, דקאי על המילה. כי בחי' המילה הוא הלבוש לכל התורה כולה. ועל דרך משל: כאשר ימצא האדם אוצר והון עתק ואין לו כלי במה לקבלו מצטער על הדבר מאד, משא"כ כשיש לו במה לקבל אז הוא שמח. וזהו 'שש אנכי על אמרתך' פירוש על המילה, שהוא לבוש לכל התורה וכו', 'כמוצא שלל רב' ויש

עיקר מעלת הצדיק:

לא. עיקר מעלת הצדיק היא כפי קדושתו בתאוה זו, כשזוכה לשברה לגמרי!

כי גם צדיק שזכה לשבר לגמרי תאוות אכילה ושתיה וכיו"ב, אף על פי כן, אין זה עיקר מעלתו. רק העיקר הוא, היכן הוא אוחז בתאוה זו, ועד כמה הוא נקי ממנה.

וכשסיפרו לפני רבינו הק' על צדיק מסוים ששבר כל התאוות, אכילה ושתיה. שאל רבינו הק': אבל היכן הוא אוחז בתאוה זו?... כי זה העיקר^ל.

לב. ולא זו בלבד, אלא ש: "כל החילוקים שבין מדרגות הצדיקים והכשרים, שיש ביניהם אלפים ורבבות מדרגות עד אין קץ, רובם ככולם הוא בענין שמירת הברית"^{לד}.

מקורות והערות

לו במה לקבלו ... ומטעם זה נקרא ברית כי על ידו יכול לקיים כל התורה שהם תרי"ב מצוות אותיות ברית. (לשון חסידים, ברית י).

^{לב} חיי מוהר"ן, תרא: סיפר עם אחד מצדיק מפורסם, ושיבח אותו לפני רבנו זכרונו לברכה שמשבר כל התאוות שהם אכילה ושתיה. שאל אותו רבנו זכרונו לברכה: אבל זאת התאוה איך הוא אוחז? השיב לו: מי יודע זאת?. ענה רבנו זכרונו לברכה ואמר: אבל באמת, העיקר הוא רק התאוה הזאת, כי שאר כל התאוות בקל יכולים לשברם, ועיקר מעלת הצדיק היא כפי קדושתו בתאוה הזאת, כשזוכה לשברה לגמרי.

^{לד} ליקוטי הלכות, קידושין ג.

ג. ועל כך, היה רגיל רבי שמואל שפירא זצ"ל לומר: שלכן מדברת תורה "לו" בליקוטי מוהר"ן משמירת הברית, כי כל עניינם מהותם ומדריגתם של ה"לו צדיקים" שבכל דור, הוא ענין קדושת הברית.

ד. עיקר גדולתו של הצדיק האמת, הוא מחמת שיש לו שמירת הברית בתכלית הקדושה שאין קדושה אחריה!^ל

ה. וכל הדברים הנוראים שאנו רואים אצל הצדיק האמת, הוא מחמת שמירת הברית. והרי כמה מהם:

א. מה שהצדיק האמת, זכה לעצם 'אור האמת', עד שמאיר אור זה לכל העולם – הוא מחמת שמירת הברית!^ל

ב. והכח של הצדיק שלוחם על הקליפות וממשיך תורה – הכל על ידי תיקון הברית!^ל

☞ מקורות והערות ☞

^ל ליקוטי הלכות, תפילין ז, ז: כי הצדיק האמת הוא בחינת צדיק יסוד עולם, שעיקר גדולתו הוא על ידי שמירת הברית בתכלית הקדושה שאין קדושה אחריה, כמו שכתוב בזוהר הקדוש 'צדיק מאן דנטיר ברית'.

^ל ליקוטי הלכות, דיינים ג, כד: כי עיקר אור האמת, הוא על ידי תיקון הברית כנ"ל. ועל כן הצדיק זוכה לעצם האמת, כי צדיק הוא מאן דנטיר ברית, שעל ידי זה זוכין לעצם האמת, שעל ידי זה נתתקן הכל וכנ"ל. אמן ואמן.

^ל ליקוטי הלכות, סעודה ד, יב: וזה בחינת הלולב שהוא עיקר המרמז על בחינת כלי זיין שאוחז הצדיק, כי לולב הוא בחינת 'צדיק כתמר יפרח', וצדיק מאן דנטיר ברית, שהוא בחינת חגור חרבך על ירך. כי עיקר הכלי זיין שזוכה הצדיק לקבל על ידי התורה להכניע המונעים מארץ ישראל, כל זה זוכה כפי תיקון הברית כמובן בהתורה הנ"ל ... עיין שם היטב, ומובן שם שהכל תלוי בתיקון הברית. וזה בחינת

ג. הכח שיש לצדיק האמת, לגלות חסד ה' אפילו במקומות הרחוקים – הוא גם כן מחמת שמירת הברית. שכבש את יצרו ועמד בנסיונות רבות, ועל ידי זה הכניע מאד את הסטרא אחרא, עד שכל הרע שבעולם נדחה ונופל לפניו^{לח}.

וכן הלאה. ללמדנו, שהיסוד שהכל תלוי בו, הוא שמירת הברית!
לו. ועצם השם "צדיק" מקבלים רק על ידי העמידה בנסיונות של שמירת הברית^{לט}.

מקורות והערות

לולב, בחינת צדיק כתמר יפרח, בחינת חרב פיפיות, בחינת חגור חרבך על ירך, שזוכה הצדיק על ידי תיקון הברית להמשיך תורה בבחינת הנ"ל.

^{לח} ליקוטי הלכות, מילה ג, ו: כי צדיק הוא מאן דנטיר ברית, כי עיקרא דיצרא בישא על עריין. והצדיק דנטיר ברית וכבש את יצרו ועמד בנסיונות רבות, על ידי זה דייקא הכניע מאד את סטרא דמסאבותא, עד שכל הרע שבעולם נדחה ונופל לפניו, והוא יכול לגלות החסד הנעלם בכל מקום אפילו במקומות הרחוקים, שהוא החסד שהיה מקיים העולם קודם מתן תורה.

^{לט} זוהר חלק א דף נט עמוד ב: רבי חייא פתח 'ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר', זכאין אינון ישראל דמשתדלי באורייתא, וידעי ארחין דאורייתא, דבגינה יזכון לעלמא דאתי. תא חזי, כל ישראל אית לון חולקא לעלמא דאתי, מאי טעמא, בגין דנטרין ברית, דעלמא אתקיים עליה, כמה דאת אמר 'אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתני, ועל דא ישראל דנטרי ברית וקבילו ליה, אית לון חולקא בעלמא דאתי. ולא עוד, אלא בגין כך אקרון צדיקים.

מכאן אולפנא: כל מאן דנטיר האי ברית דעלמא אתקיים עליה, אקרי 'צדיק'. מנא לן? מיוסף! בגין דנטר ליה לברית עלמא, זכה דאקרי צדיק, ועל כך ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ".

לז. ומה ש"עמך כולם צדיקים" הוא מחמת שהם נימולים^מ. וכל יהודי, כמה שמקדש את עצמו, כן זוכה למדרגת "צדיק"^{מא}.

סוף דבר:

לח. כל הנסיון של האדם בזה העולם, וכל יהדותו וקדושתו והתקרבותו לה', וצדקותו – הכל תלוי אך ורק בשבירת תאוה זו: ונסיים בדבריו המבהילים של החיד"א בהגותו על הזוהר (שהבאנו לעיל):

איתא בזוהר הקדוש: "מכאן אוליפנא: כל מאן דנטיר ברית דעלמא אתקיים עליה, אקרי צדיק".

וכתב על זה החיד"א ב'ניצוצי אורות', הגהה ו:

מקורות והערות

וראה את לשונו של העמק המלך (שער טז פרק מא): ולעולם לא יזכה לאיזה שלימות של ספירות צדיק, אלא שיעמוד בנסיון כמו יוסף הצדיק בענין פוטיפרע, ובוועז בענין רות, בסוד 'חי יהו"ה שכבי עד הבוקר'.

^מ ליקוטי מוהר"ן, כג: "כי כל ישראל נקראים צדיקים, על שם הברית". ומוסיף מוהרנ"ת בסוף התורה: "שמעתי אז מפיו הקדוש בפירוש, שאמר, שכל ישראל על ידי שהם נימולים, על כן כולם נקראים צדיקים".

^{מא} וראה נא את תפילתו של מוהרנ"ת (תפילה ב): "אנא ברחמיך הרבים, אל תעשה תורתך הקדושה פלסתר ח"ו, כי דברך אמת וקיים לעד. על כן עשה עמנו בחסדך, ועזור לנו שנהיה באמת בכלל 'צדיקים', על ידי שתזכנו להיות משומרי הברית, אשר על ידי זה לבד יאות לנו להיות נקרא בשם 'צדיק', כמו שהודעתנו על ידי חכמיך הקדושים שאין נקרא בשם צדיק כי אם מאן דנטיר ברית".

משנת היסוד ברסלב

כלומר, פירוש: שאין בו אלא מצוה זו, 'צדיק' אקרי, אחר שכל
העולם אתקיים עליה!

ואם לא די לנו בזה, ראו את הגהתו הקודמת, הגהה ה:

דאף דאינם צדיקים שעברו על שאר מצוות, [אף על פי כן] כיון
ששומרין אות ברית קודש צדיקין איקרוין!

נורא נוראות!